

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Ingrid Jespersens Skole. — Henrik Madsens Skole.

Brændpunktet

Redaktør : V. Thorsen.

Nr. 16

1. November 1915.

4. Aarg.

Ungdom og „Nationalitetsfølelse“.

Lad os straks indrømme, at der er en Del af Ungdommen, der lever i Døgnets Melodier for Fjas og Pjank, men at Ungdommen som Helhed skulde leve saaledes, hvad Hr. Bernhard Damm øjensynlig mener, behøver man næppe nogen overvættes klar Forstand for at se, er forkert. I det hele taget udmærker Hr. Damm sig ikke ved nogen logisk Hjerne, ellers vilde han vel ikke i en Reklameartikel for „Skamlingsstøtten“, der vel som andre „Skamlings“-Foreninger skal støtte, hvad der er ejendommeligt dansk, og hvad der præger den danske Nation, hævde, at den danske Nationalkarakter er lad og pjattet.

Det er aabenbart, at Hr. Damm mener, at Ungdommen, der „skal

bære Danmark frem“, kun vil være i Stand til at løse denne mystiske Opgave, hvis de gaar ind i Rækkerne som Enere eller maaske snarere Nuller i den nationale Foreningsbevægelse. Er det da virkelig muligt, at Hr. Damm er naiv nok til at tro, at det er at gaa frem, det at værne en saa sneversynet og samfundsskadelig Følelse som Nationalfølelsen og det dermed følgende Nationalhad?

h o m o.

Erslev & Hasselbalch
Købmagergade 26 Tlf. 4077—4078 **International Boghandel** Købmagergade 26 Tlf. 4077—4078

Største Lager af danske og udenlandske Bøger

SCOUT LITTERATUR

Skoleelever og Skoleforhold i gamle Dage.

Skoletugten var overordentlig stræng i ældre Tid. Der var herom givet Skolelove for hver enkelt Skole, som Hørere og Disciple havde at rette sig efter. Det almindeligste Straffemiddel for de fleste større og mindre Forseelser var Ris. Læreren havde altid et forsvarligt Ris liggende hos sig eller stukket i sin Lomme indenfor Kjolen paa Brystet, og det var en gammel Skik, at naar en Hører blev indsat i sit Embede, overleveredes der ham et Ris, det saakaldte Skolescepter. Det anvendtes for allehaande Forseelser, saasom for Dovenskab, for at komme for sent i Skole, for at tale Dansk i Stedet for Latin o. s. v. Straffetretten tilkom Hørerne i hver enkelt Klasse, men var der begaaet nogen Forseelse ved Sammenrotning af flere Klassers Disciple, blev Straffen idømt og eksekveret af Rektor.

Rektor I. H. Tauber fra Horsens har efterladt Erindringer fra sin Skolegang i Aalborg Skole i Midten af det 18. Aarhundrede. Deri skildrer han det alt andet end behagelige Indtryk, han modtog fra den første Dag, han satte sin Fod i Skolen. Han fortæller bl. a., at det var en sand Rædselsdag for Disciplene, naar der blev rettet Stil; for hver Fejl blev der givet af Riset, saa stærkt Hørerne kunde slaa. Mange var imidlertid saa gennembankede, at det ikke generede dem det mindste.

De barbariske Afstraffelser hørte til Dagens Orden, uagtet Regeringen ved Forordninger havde foreskrevet en humanere Behandling af Disciplene. I en Forordning hedder det: „Lærere maa ej med Hug og Slag haardeligen revse dem, der gerne ville, omenidskøndt de ej altid kunne lære saa hurtigt som andre, og skulde no-

Udstyr
for Spejdere.

Bøgelund-
Raadhusplads 2.

Skarpe
Lommeknive.

Jensen,
Helmershush.

gen befindes utilbørligen at straffe sine Disciple og ikke deri at holde Maade, skal han, naar ingen Advarsel deri kan frugte, aldeles forvises fra Skolen“. Hvorledes der blev „holdt Maade“ ses let af Eksempler. Saaledes fortælles fra Aarhus Skole, at en Hører rev saa voldsomt i en Disciples Øre, at han beholdt det afrevne Øre i Haanden. En anden var saa streng i sin Straffemaade, at flere Disciple forlod Skolen for at beholde hele Lemmer. Meget betegnende er ogsaa det Svar, som Rektor Greger Lassen Føg i Ribe gav Chr. V. paa dennes Spørgsmaal, om hvorledes det gik til, at der kom saa mange lærde Mænd fra Ribe. „Det skal jeg sige Deres Majestæt,“ lød Rektorens Svar, „her er en skønne Birkeskov ikke langt fra Ribe, den gør gode Disciple“.

At Disciplene vistnok ofte trængte til Afstraffelse, om end langt fra paa saa en grusom Maade, som det i Reglen skete, maa imidlertid indrømmes. Deres Opførsel var oftest meget raa, og de fandt paa mangfoldige Optøjer og grove Spilopper, hvorved de fortrædige baade Hørerne og Borgerne i By-

en. Selv i Kirkerne kunde de ikke dy sig. Der fortælles saaledes, hvorledes Odense Skoleungdom rumsterede i St. Knuds Kirke og mørede sig paa deres Vis bl. a. ved at bære de mumieagtige Lig af en adelig Frue og hendes Yndlingskat op og ned ad Kirkegulvet i Procession under Sang og andre andre Ceremonier. Foruden at flere af de ældre Disciple ved alle Lejligheder søgte at drille Hørerne, tyranniserede de ogsaa de yngre Disciple, der maatte være dem lydige og hørige i alt, gøre hvad de forlangte og endda kun faa Prygl til Tak derfor.

Hvad der iøvrigt bidrog til at gøre Skoletugten saa streng, var Lærernes Beskaffenhed og deres hele Stilling. De var i Almindelighed yderst slet lønnede, saa at Skolen hyppig maatte tage, hvem den kunde faa for godt Køb, undertiden endog Folk som ikke havde studeret. Naar disse da ikke kunde skaffe sig Myndighed ved deres Lærdom eller Dygtighed, saa søgte de at gøre det ved hyppig Anvendelse af Riset. Hvor der ikke var Spisning paa Skolen, maatte de ofte tiltigge sig Middagsmad hos Borgerne i Byen; at saadan

ne Tilstande let kunde lede til Li-
gegyldighed og raat Væsen er be-
gribeligt, ikke at tale om, at disse
Mennesker let forfaldt til Dati-
dens Laster, især Drukkenskab.

Selv endnu i Begyndelsen af det
19. Aarhundrede hørte Drukken-
bolte ikke til Sjældenhederne
blandt de lærde Skolers Lærer-
personale.

En interessant Skakopgave.

Man har ofte forsøgt paa Skak-
brættet at fremstille Krigsbegiven-
heder, saasom Slag eller hele Felt-
tog. De fleste af disse Forsøg har
imidlertid ikke altid været lige
heldige. Som et ualmindelig hel-
digt Eksempel meddeler vi her ne-
denstaaende Spil, der er bekendt
under Navnet „Napoleons Til-
bagetog fra Moskva“. Det
blev i Aaret 1839 tilsendt Pariser-
skakklubben af den russiske Skak-
spiller Petroff.

Brikkernes Opstilling var som
følger:

Hvid: c 2, c 5, d 4, S. e 2, S.
f 1, L. g 6, D. h 1, K. h 2,
Sort: a 4, b 2, c 4, c 7, e 6, f 2,
g 4, g 7, S. a 5, S. d 8, L.
e 3, T. f 4, T. f 6, K. b 1.

Kongen paa b 1 forestiller Na-
poleon, de to hvide Springere de
forfølgende russiske Kosakker, Fel-
tet h 8 Paris, hvor Kampen ender.
Petroff undlader i 6te Træk at
sætte mat med Dronningen paa
a 8 af Hensyn til „den mulige,
men forsømte Tilintetgørelse af

Fjenden ved Berezina, hvilken Flod
paa Brættet betegnes ved Diago-
nalen h 1 til a 8. Hvids Træk er
følgende: Sorts følger som tvung-
ne af sig selv:

1) S. f 1 — d 2 +

2) S. e 2 — c 3 +

3) S. d 2 — b 1 +

4) S. c 3 — a 2 +

5) S. b 1 — a 3 +

6) S. a 2 — b 4 +

(her kunde D. h 1 — h 8 gøre
mat).

7) S. a 3 — b 5 +

8) S. b 4 — a 6 +

9) S. b 5 — a 7 +

10) S. a 6 — b 8 +

11) S. a 7 — c 8 +

12) S. b 8 — d 7 +

13) S. c 8 — e 7 +

14) K. h 2 — g 2 fordæks +

hvorefter Sort er mat.

Ved Modtagelsen af dette Spil
gjorde Fransk mændene, hvis Na-
tionalfølelse var blevet lidt saaret,
følgende Bemærkning: „Vi tror, at
det havde været mere passende,

Crome & Goldschmidts

Hovedudsalg Citygade

Altid billigste Priser paa gode smukke danske Varer

Specialitet: Stærkt Skoletøj.

om Forfatteren ved Siden af de to russiske Springere havde sat adskillige andre Brikker, som kunde have forestillet Østrigere, Preusserne, Svenskerne, Sachserne. Bayerne m. fl., der alle hjalp at sparke til den døende Løve“.

I næste Nummer skal vi bringe Opgaven „Tamerlans Jernbur“.

Det mystiske Mord

(Forts.)

Lidt efter kom Fangevogteren tilbage med den Besked, at han havde ringet til den gamle Sagfører Mr. With, men at det var umuligt at faa ham i Tale, da han var paa en Forretningsrejse. Mr. Burn var fortvivlet. Mr. With var hans eneste Redning, han vilde sikkert alligevel tro ham, nu da hverken Venner eller Familie vilde det. Fangevogteren, der stadig stod i Døren, begyndte nu: „Det var det med Ekstraforplejningen; Pengene er opbrugte.

„Allerede? Naa, ja saa hent mig Papir og Blæk, saa at jeg kan

faa skrevet til Mr. With's Fuldmægtig efter flere Penge.“

Fangevogteren gik bort i straalende Humør.

„Hvis jeg nogensinde kommer ud,“ tænkte Mr. Burn, „saa skal jeg dog faa denne Fangevogters Forhold undersøgt.“ Jeg betaler ham gennemsnitlig 10 Dollars om Dagen; naa, men jeg maa vel gøre gode Mincr til slet Spil; thi uden hans Hjælp opnaar jeg vist slet intet.“

I det samme kom Fangevogteren tilbage med Blyant og Papir, hvorefter Mr. Burn satte sig til at skrive.

„Sig mig,“ spurgte Mr. Burn, da han var færdig, „hvorfor har De givet mig en Blyant; sæt nu at Fuldmægtigen ikke vil tage et blyantskrevet Brev for gode Varer“?

„Ja, jeg havde desværre ikke andet i Øjeblikket,“ svarede Fangevogteren, „men jeg kan jo nok, hvis det endelig skal være —“

„Nej, lad os nu blot forsøge, siden De ikke har andet.“

(Fortsættes).

SIDSTE NYT

Dog vil der ikke blive nægtet Damer Adgang, som kun har hvide Kjoler. —

Hva' beha'r.

*

Hjemkommet:

H. D. h. at Viggo Fevejle, der som Frivillig deltog i den franske Hær, er vendt hjem.

*

Og at han som Sejrstrofæ medbringer en tysk Bukseknep.

*

Han mente, at han nu havde hjulpet den franske Hær over det værste.

*

Tilslutningen til Skoleballet har allerede været saa stor, at det paa Grund af Pladsmangel tilraades Damerne ikke at møde i alt for vide Kjoler.

*

Redaktøren vil være at træffe hver Onsdag fra 3—4.

Telefonen virker stadig ikke.

*

Det bekendtgøres herved for Slægt og Venner, at Bladet

VALHALLA

er afgaaet ved Døden efter et længere Sygeleje.

Officiel Grund: Redaktøren har ikke Tid mere. {

Virkelig Grund: Sidste Gang det udkom afsatte Redaktøren kun 4 (fire) Numre, hvoraf de 3 var Frinumre.

Begravelsen foregaar i samme Stilhed, som Bladet levede i.

Desørgende Efterladte.

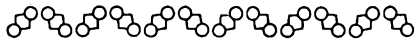

Vor Frue Boglade

anbefaler sit store Udvalg af engelske, franske og tyske illustrerede Fremstillinger af Krigen.

Nørregade 13.

Telefon 9612.

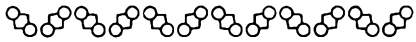

G. C. Gravesen,

Boghandler.

:: Nordre Frihavnsgade 1. ::

Lager af alt, hvad der bruges paa Skolen.

C. Vest

- - **Stærkt** - -

Skolefodtøj

H. C. Ørstedsvej 41.

Alle Skolebøger, Stilebøger,
Karakterbøger, som bruges
i Ingrid Jespersens Skole,
faas i

**Emil Wienes
Boghandel**

Østorbrog. 23 (Hj. af Ryesgade)

Stort Udvalg i elegante
Læderpenaler.

Bestil:

**Lommebog
for Skoleelever**

for Drengene og Piger,

indbunden 1 Kr. hos

F. W. DAHLBERG

H. C. Ørstedsvej 50 C

Telefon Nora 2192 y.

Herreekviperingsforretningen

High-Life

Vesterbrogade 82.

Hjemmelavet

Konfekt

Vesterbrogade 20

anbefaler sig daglig med frisk-
lavet Konfekt Tlf. V. 2067 v.

ANNA OLSEN

Chr. Steinbach Bog- & Papirhandel

fører Lager af alle Skolebøger og Tegnematerialier,
der bruges paa Skolen.

Vesterbrogade 10 (lige for Helgolandsgade)

Billige Damp- & Karbade

25 & 35 Øre

BAD

København *o o o*
Studiestræde 61

Største
Udvalg i
Fotografi-
apparater
fra Kr. 3.50

Nyheder i Plader og Papirer.
Mørkkammer gratis til Afbenyttelse.
Nordisk Foto Kompagni A/S
Købmagergade 5 - Tlf. 11805. - København K.

C. P. Lauritzen & Co.

Vesterbrogade 30

1. Kl. Herreekvipering og Skræderi

— Moderate Priser —

Alle bør fotograferes. Frederiksberggade 34, 2.
Fotografier fra Kr. 2,00 pr. Dusin ogsaa efter indsendte Fotografier. Grupper
og store Billeder meget billigt! — Aabent Søndag og Iverdag fra 9—7.

Emil Clausen.

Husk

Skolens Boghandel.

H. A. Sølling:

H. C. Ørstedsvej 42.

(Hj. af Forchammersvej.)

Telf. 2 3 4 0.

Stort Lager af Skolebøger og Skole-
rekvisitter til Henrik Madsens Skole.

POUL HOLM,

Silkegade 11.

Fodbold- og Tennisdragter. - - -

Tennissko og Fodboldstøvler. - -

Reglementerede Gymnastikdragter,
og Gymnastiksko.

Leverandør til Henrik Madsens Skole

POUL HOLM,

Silkegade 11.

Redaktion: V. Thorsen, Bülowsvej 38 C. København V.

Aage Hansens Bogtrykkeri, Nørregade 45.